

Bakanlık Adı	:	Tarım ve Köyişleri Bakanlığından:
Tebliğ Adı	:	Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinde Okratoksin A Seviyesinin Resmî Kontrolü İçin Numune Alma Metotları Tebliđi (Tebliğ No: 2004/47)
Tebliğ No	:	(Tebliğ No: 2004/47)
R. Gazete Tarihi	:	13/1/2005
R. Gazete Sayısı	:	25699

TÜRK GIDA KODEKSİ
GIDA MADDELERİNDE OKRATOKSİN A SEVİYESİNİN
RESMİ KONTROLÜ İÇİN NUMUNE ALMA METOTLARI TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO: 2004/47)

Amaç

Madde 1- Bu Tebliğın amacı okratoksin A seviyesinin resmî kontrolü için bazı gıda maddelerinden numune alma metotlarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Tebliğ, bazı gıda maddelerinde bulunan okratoksin A seviyesinin resmî kontrolleri için numune alma metodunu ve resmî kontrollerde kullanılan analiz metotları için numune hazırlanması ve kriterlerini kapsar.

Hukuki dayanak

Madde 3- Bu Tebliğ, 16/11/1997 tarihli ve 23172 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliđi” ne göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Tebliğde geçen;

Parti: Aynı koşullarda ve zamanda üretilen aynı boy, tip ve ambalajdaki ürün örneklerini veya ambalajlı ürün topluluğunu,

Alt parti: Numune alma metodunu uygulamak için büyük partinin fiziksel olarak tanımlanabilen parçasını,

İnkremental numune: Parti veya alt partinin tek bir yerinden alınan materyal miktarını,

Paçal numune: Parti veya alt partiden alınan inkremental numunelerin hepsinin birleştirilmesi ile elde edilen numuneyi,

Laboratuvar numunesi: Paçal numuneden laboratuvar için ayrılan homojenize edilmiş numuneyi,

Şahit numune: Paçal numuneden itirazlı durumlar için ayrılan homojenize edilmiş numuneyi, ifade eder.

Genel hükümler

Madde 5- Numune alma işleminde dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Numune, gıda kontrolörü/gıda denetçisi tarafından alınmalıdır.

b) İncelenecek olan her partiden ayrı ayrı numune alınmalıdır. Bu Tebliğın 7inci maddesinde geçen hükümlere uygun olarak büyük partiler, numuneleri ayrıca alınacak olan alt partilere bölünmelidir. Fiziksel olarak ayrılmış her bir alt parti için alınan numune, ayrı analiz edilmelidir ve ayrı rapor düzenlenmelidir.

c) Numunelerin alınması, hazırlanması taşınması, ve depolanması esnasında, okratoksin A miktarını değiştirecek, analitik tayini olumsuz yönde etkileyecek veya paçal numunelerin temsilini önleyecek her türlü değişiklikten koruyacak önlemler alınmalıdır.

d) İnkremental numune mümkün olduğunca parti veya alt parti içinde çeşitli yerlerden alınmalıdır. Bu şekilde alınmadığı durumlarda ise bu maddenin (h) bendinde belirtildiği gibi kayıtlara işlenmelidir.

e) Paçal numune inkremental numunelerin birleştirilip iyice karıştırılması ile elde edilir. Paçal numune karıştırıldıktan sonra, bu Tebliğın 7 nci maddesi (a) bendinde geçen diğer hükümlere uygun olarak eşit alt numunelere bölünmelidir. Karıştırma işlemi, her bir alt numunenin bütün parti veya alt partiden parçaları içermesini sağlamak için gereklidir.

f) Şahit numune homojenize edilmiş alt numunelerden alınmalıdır.

g) Resmî kontroller için alınan her numune, alındığı yerde mühürlenmelidir. Her numune için, numunenin açık şekilde tespitini sağlayacak kayıt tutulmalıdır. Bu kayıta numune alma tarihi, yeri ve analizi yapacak kişiye yardımcı olacak diğer bilgiler de yer almalıdır.

h) Bazı gıda maddelerinde okratoksin A seviyesinin resmî kontrolünde kullanılan analiz metotları için numune hazırlama ve kriterler EK-4’e uygun olmalıdır.

Açıklayıcı hükümler

Madde 6- Numune alma ile ilgili açıklayıcı hükümler aşağıda belirtilmiştir.

a) Farklı tipteki partiler:

Gıda maddelerinin ticareti toptan olarak yağın halinde konteynır içerisinde yada perakende olarak torba, çanta, perakende ambalajlar vs. içinde yapılabilir. Numune alma metodu farklı şekillerde piyasaya sürülen ürünlerin hepsine uygulanabilir.

Bu Tebliğın 7 nci maddesinde geçen diğer hükümlere ters düşmeyecek şekilde, aşağıdaki formül; torba, çanta, perakende ambalajlar v.b. küçük ambalajlarda ticareti yapılan partilerden numune alınmasında bir kılavuz olarak kullanılabilir.

- Parti ağırlığı x İnkremental numune ağırlığı

Numune alma sıklığı (SF) n=

Paçal numunenin ağırlığı x Birim ambalaj ağırlığı

- Ağırlık : Kg cinsinden olmalıdır.

- SF : Numune alma sıklığı, inkremental numunenin alınması gereken her n’inci çuval veya paketi belirtir ve hesaplanacak olan n değerinin ondalık rakamlı bulunabilecek sonucu en yakın tam sayıya yuvarlanmalıdır.

b) İnkremental numune ağırlığı:

İnkremental numunenin ağırlığı, aksi belirtilmediği sürece ortalama 100 g olmalıdır. Perakende ambalajlı partilerde inkremental numune ağırlığı perakende ambalaj ağırlığına bağılıdır.

c) Perakende satış noktalarındaki gıda maddelerinden numune alınması sırasında bu tebliğde yer alan numune alma metodu kullanılabilir. Bu metodun uygulanmasının mümkün olmadığı durumlarda partiyi temsil eden uygun bir numune alma metodu kullanılabilir.

Özel hükümler

Madde 7- Tahıl, tahıl ürünleri ve kuru üzüm için numune alma metodunun genel incelemesi aşağıda

belirtilmiştir.

- a) Tahıl ve kuru üzüm için parti ağırlığına ve ürüne bağlı olarak partinin alt partilere bölünmesi EK-1'de yer alan Tablo-1'e uygun olmalıdır.
- b) Parti büyüklüğü 50 ton ve daha fazla olan tahıl ve tahıl ürünleri ve parti büyüklüğü 15 ton ve daha fazla olan kuru üzümünden numune alma metodu EK-2'ye uygun olmalıdır.
- c) Parti büyüklüğü 50 tonun altında olan tahıl ve tahıl ürünlerinden ve parti büyüklüğü 15 tonun altında olan kuru üzümünden numune alma metodu EK-3'e uygun olmalıdır.
- d) Toptan satış aşamasında numune almada sözkonusu numune alma metodu uygulanabiliyorsa kullanılması, mümkün olmadığı durumlarda partiyi temsil eden uygun bir numune alma metodu kullanılması gerekir.
- e) Paçal numunede tespit edilen okratoksin A miktarının maksimum limitlere uyması durumunda parti kabul edilir, Paçal numunede tespit edilen okratoksin A miktarının maksimum limitleri aşması durumunda parti red edilir

Avrupa Birliğine uyum

Madde 8- Bu Tebliğ , 2002/26/EC sayılı "Gıda Maddelerinde Okratoksin A Seviyesinin Resmî Kontrolü için Numune Alma ve Analiz Metotları " Komisyon Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Denetim

Madde 9- Bu Tebliğe ait hükümler; 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Karamamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"a göre Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca denetlenir.

Geçici Madde 1- Halen faaliyet gösteren ve bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden resmî kontroller için numune alan ve analizi yapan kurum ve kuruluşlar 1 yıl içerisinde bu Tebliğ hükümlerine uymak zorundadırlar.

Yürürlük

Madde 10- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 11- Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Köyşleri Bakanı yürütür.

EK-1

İnkremental numune sayısı ve partinin alt partilere bölünmesi

Tablo-1

Parti ağırlığına ve ürüne bağlı olarak partinin alt partilere bölünmesi

Ürün	Parti ağırlığı (ton)	Alt partilerin ağırlığı veya sayısı	İnkremental numune sayısı	Paçal numunenin ağırlığı (kg)
Tahıllar ve tahıl ürünleri	³ 1500	500 ton	100	10
	>300 ve <1500	3 alt parti	100	10
	³ 50 ve £ 300	100 ton	100	10
	<50	-	10-100 ⁽¹⁾	1-10
Kuru üzüm (kuş üzümü, kuru üzüm, sultani kuru üzüm)	³ 15	15-30 ton	100	10
	< 15	-	10-100 ⁽²⁾	1-10

(1) parti ağırlığına bağlı (bakınız Tablo 2)
(2) parti ağırlığına bağlı (bakınız Tablo 3)

Tablo-2

Parti ağırlığına bağlı olarak tahıllardan alınması gereken inkremental numune sayısı

Partinin Ağırlığı (ton)	İnkremental Numune Sayısı
£ 1	10
> 1 - £ 3	20
> 3 - £ 10	40
> 10 - £ 20	60
> 20 - £ 50	100

Tablo-3

Parti ağırlığına bağlı olarak kuru üzümünden alınması gereken inkremental numune sayısı

Partinin Ağırlığı (ton)	İnkremental numune sayısı
£ 0.1	10
>0.1 - £ 0.2	15
>0.2 - £ 0.5	20
>0.5 - £ 1.0	30
>1.0 - £ 2.0	40
>2.0 - £ 5.0	60
>5.0 - £ 10.0	80
>10.0 - £ 15.0	100

EK-2

Parti büyüklüğü 50 ton ve daha fazla olan tahıl ve tahıl ürünleri ve parti büyüklüğü 15 ton ve daha fazla olan kuru üzümünden numune alma metodu:

- Alt partinin fiziksel olarak ayrılabilmesi şartıyla, her parti, EK-1'de yer alan Tablo-1'e göre alt partilere bölünmelidir. Parti ağırlığı her zaman alt partilerin ağırlıklarının tam katı olamayacağı dikkate alınarak, ayrılan alt